

Nordre Follo
kommune

Smedsrud barnehage

Årsplan 2024-2025

TID, RO OG ROM FOR GODE
OPPLEVELSER

Innhold

1 OM ÅRSPLANEN OG KOMMUNENS MÅL FOR BARNEHAGENE	2
2 KOMMUNENS STYRINGSDOKUMENTER	3
3. OM BARNEHAGEN – SATSINGSOMRÅDER OG AKTIVITETER DETTE ÅRET	4
3.1 BAKGRUNN FOR VALG AV SATSINGSOMRÅDER.....	6
3.2 SATSINGSOMRÅDENE.....	7
3.3 KOMPETANSEUTVIKLING.....	7
4 BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD	8
4.1 OMSORG	8
4.2 LEK	9
4.3 DANNING.....	9
4.4 LÆRING	10
4.5 VENNSKAP OG FELLESSKAP.....	10
4.6 KOMMUNIKASJON OG SPRÅK.....	11
4.7 BARNEHAGENS FAGOMRÅDER	11
4.8 BARNEHAGENS FASTE TEMA	12
5 BARNES MEDVIRKNING	13
6 BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER	14
6.1 PROGRESJON	14
6.2 DIGITAL PRAKSIS	14
6.3 KVALITETSKJENNETEGN	15
7 OVERGANGER.....	15
7.1 NÅR BARNET BEGYNNER I BARNEHAGEN	16
7.2 OVERGANGER INTERNT I BARNEHAGEN.....	16
7.3 OVERGANGER MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE	17
8 PLANLEGGING, VURDERING OG DOKUMENTASJON	17
9. AKTIVITETER / ÅRSHJUL.....	20
9.1 HYGIENEUKER.....	21
9.2 SIKKERHETSUKE - BRANNVERN.....	21
9.5 ROCKESOKK (21.MARS)	21

9.6 SIKKERHETSUKE TRAFIKK.....	22
9.7 RELIGIONER OG LIVSSYN SOM ER REPRESENTERT PÅ AVDELINGEN / HØYTIDSMARKERING I BARNEHAGEN.....	22
10. PLAN FOR VURDERING.....	23
11. KILDER OG REFERANSER	23

1 Om årsplanen og kommunens mål for barnehagene

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, samt fremme læring og danning. Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barnets beste skal alltid være et overordnet mål.

Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen.

Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. ([Rammeplanen 2017, side 7](#))

Årsplanen viser hvordan barnehagen arbeider for å omsette både rammeplanen og kommunens planer til pedagogisk praksis. Planen er et arbeidsredskap for alle ansatte i barnehagen. Den inneholder felles satsingsområder for alle kommunale barnehager og den enkelte barnehages visjon, mål og tiltak.

Del av kommunens styringssystem

Barnehagens årsplan er en del av Nordre Follo kommunes styringssystem, sammen med kommuneplanen og årlige økonomi- og handlingsplaner. Årsplanen skal sikre sammenheng mellom kommunens overordnede mål og de mål, tiltak og aktiviteter barnehagen prioriterer. I tillegg skal planen gi informasjon til foreldre/brukere av barnehagen.

Visjon og verdier

Kommunens visjon er Nær og nyskapende. Våre verdier er Ansvar, omsorg og respekt.

Både visjonen og verdiene skal prege oss som enkeltmennesker, kollegaer, tjenesteytere og samarbeidspartnere. Sammen med innbyggere, frivillige og næringsliv skal barnehagene bidra til å skape en trygg og god oppvekst for barn i Nordre Follo kommune.

Fastsatt av SU: 2.10.2024

Barnehagens styrer: Hilde Smedsrud

Årsplanen sendes ut på e-post.

Den ligger også på [barnehagens nettside](#)

2 Kommunens styringsdokumenter

Trygg oppvekst er ett av fire satsingsområder i kommuneplan for Nordre Follo. Disse blir blant annet fulgt opp med fem innsatsområder i økonomi- og handlingsplan for perioden 2023-2026:

Vi skal bidra til at alle foreldre er trygge og gode ressurser for sine og andres barn.

Foreldre som ressurs

I alt vi gjør skal vi arbeide for at foreldre inviteres med, inkluderes og gir tilbakemeldinger om tjenester og samarbeid, og bidrar som den ressursen de er for egne og andres barn.

Vi skal sørge for at alle hører til i et inkluderende fellesskap.

Inkluderende fellesskap

I alt vi gjør skal vi jobbe for at barn, unge og foreldre er inkludert og opplever tilhørighet.

Vi skal se barnet - hele barnet og familien.

Se meg – hele meg

I alt vi gjør og i alle relasjoner, skal vi jobbe verdibasert, ta ansvar, gi omsorg og ha respekt for barn og unge. Vi skal være bevisste egne og andres grenser og hvordan barn, unge og foreldre er i stand til å mestre livene sine, egen psykisk og fysisk helse og hva vi kan bidra med for den enkelte.

Vi skal legge til rette for nysgjerrighet og lærelyst, slik at barn og elever får realisert sitt potensial for utvikling og læring.

Lærelyst

I alt vi gjør skal vi ha troen på at alle barn og unge kan lære, og vi stimulerer til nysgjerrighet, utvikling og læring.

Vi skal sørge for at barn og familier som har behov for støtte, får det med riktig innsats tidsnok.

Riktig innsats tidsnok

I alt vi gjør ser vi hele mennesket og vi involvere den det gjelder. Vi tar ansvar ved å bidra til koordinering for å skape helhet og sammenheng for den enkelte og familien.

Les mer på kommunens nettside

- [Kommuneplan for Nordre Follo kommune 2019-2030](#)
- [Økonomi og handlingsplan 2023-2026](#)

3. Om barnehagen – satsingsområder og aktiviteter dette året

Smedsrud barnehages visjon er TID, RO OG ROM FOR GODE OPPLEVELSER.

Visjonen skal være med og peke ut kursen for alt vi gjør til enhver tid i barnehagen.

- Tid, ro og rom for gode relasjoner, mestring, trygghet og trivsel
- Ro og tid til fordypning i lek og læring her og nå
- Ro og tid til undring, opplevelser og inntrykk
- Ro og tid til å få være med å utforme sin egen hverdag

Barnehagen jobber mye i aldersinndelte grupper, spesielt på de to avdelingene Hestenga og Møllerenga. På tvers av de to storebarns-avdelingene deles barna i tre grupper: rød gruppe for 3-åringene og blå gruppe for 4-åringene. To dager i uka er de sammen, i lekegrupper og på turdag. Gul gruppe for førskolebarna er sammen fire dager i uka. Tonehaugen og Tusseheim samarbeider om gruppe for 2-åringene flere ganger i uka. Dette står det mer om under 6.1 Progresjon.

De viktigste arbeidsmetodene i barnehagen er:

Voksenrollen

Barnehagen blir så god som de voksne er ...

Personalets kompetanse er det aller viktigste for å skape en god barnehage for barna. Personalet må ha evne til å være til stede med innlevelse; se barna, engasjere seg i barnas lek og aktiviteter, skape trygghet og tillit og være voksne som bryr seg. Bevisste voksne som aktivt reflekterer over egne handlinger og holdninger er viktig. Personalet må kontinuerlig jobbe med å vurdere og forbedre egen praksis når det gjelder sin relasjon med det enkelte barn og barnegruppa; kommunikasjon, samspill, tilstedeværelse, engasjement, nærhet osv.

Ledelse av barnegrupper

God gruppeledelse i Smedsrud barnehage innebærer at vi har en tydelig struktur gjennom barnehagedagen. Vi legger vekt på å etablere en fast og forutsigbar ukeplan og dagsrytme. Tydelige strukturer og organisering gjør innholdet i dagene forutsigbare for barn og voksne.

Gruppeinndeling

Barn leker best i smågrupper. Barn i en liten gruppe opplever færre konflikter enn i større grupper. Det er mindre støy i smågrupper, noe som øker konsentrasjonsevnen og dermed muligheten for å fordype seg i lek og aktiviteter. I barnehagen skal barna oppleve ro, rom og tid til fordykning. De skal oppleve nærhet og felleskap til andre barn og til voksne. Smågruppene skal sikre at alle barn blir sett. I smågrupper er det lettere for barna å trene sosiale ferdigheter, som å samarbeide med andre, vente på tur osv. Vi opplever også at mange barn bruker mer språk dersom det ikke er så mange rundt dem.

Fokustid

Fokustid er en tidsavgrenset arbeidsmetode med planlagt lek/aktivitet som skal foregå i små grupper, uten avbrytelser, med voksen deltagelse:

- Personalet skal være fysisk og psykisk tilstedeværende i leken/aktiviteten til alle barna
- En tid hvor personalet ikke er tilgjengelige for telefoner, avbrytelser og beskjeder
- En tid hvor personalet ikke forlater sin gruppe
- Personalets fokus skal være på leken/aktiviteten

Prosjekt- / temaarbeid

Prosjektarbeidet tar utgangspunkt i barnas ressurser, interesser og kompetanse.

Prosjektarbeid er en arbeidsmåte som ivaretar barnas rett til medvirkning og deltagelse i planlegging og vurdering.

Observasjoner av barna og barnemøter brukes for å bli kjent med barnas tanker og deres interesser. Med de eldste barna brukes det «tankekart». Dette er utgangspunktet i forhold til å planlegge nye

prosjekter. Hensikten med prosjektarbeid er å gi barna mulighet til å fordype seg i et tema ut ifra egne interesser og forutsetninger. Hvilke tema og lengde på prosjektene vil variere ut ifra barnas interesse.

PLAGG

Ofte brukes PLAGG-metoden ved turer. PLAGG står for PLANlegging, Gjennomføring og Gjenkalling. Prinsippene i PLAGG gir barn mulighet til å velge, ta initiativ, planlegge egne aktiviteter, gjennomføre det de har planlagt og til å gjenkalle aktiviteter / hendelsen i samtale med andre barn og voksne. Dermed får de anledning til å huske, repetere og reflektere. PLAGG hjelper barnet til å få oversikt og struktur. Det styrker konsentrasjonen, selvfølelsen, språk/begrepsutvikling og bevisstgjøring av skriftspråket.

ASK (Alternativ Supplerende kommunikasjon)

Alle trenger språk for å utvikle seg. Noen personer kan, på grunn av medfødte tilstander, skader eller sykdom, ikke kommunisere ved hjelp av talespråk. Å kommunisere på andre måter enn gjennom talespråk kalles alternativ og supplerende kommunikasjon, forkortet til ASK. (Statped.no)

Inneværende barnehageår skal hele personalet lære tegn til bruk i "tegn til tale".

Tegn-til-tale er en kommunikasjonsmetode der vi i tillegg til tale bruker tegn med hendene. Tegn-til-tale er et supplement og ikke et alternativ til tale. Målet er å gi barn og unge et alternativ som gjør at de kan uttrykke seg, samtidig som vi ønsker å utvikle talespråket deres.

Tegn-til-tale er en kommunikasjonsmetode som skal være til hjelp for barn og unge som av ulike grunner ikke har utviklet et tydelig talespråk. Det kan blant annet skyldes at de ikke har kommet så langt i utviklingen på grunn av medfødte eller ervervede skader.

Tegn-til-tale skal fremme og støtte kommunikasjon og språkutvikling. Talespråk og tegnspråk sammen utgjør tegn-til-tale. Det betyr at vi kommuniserer med tale sammen med kroppsspråk, mimikk og gester, og vi bruker tegn som gir mening til ordene vi bruker. Tegnene hentes fra tegnspråk.

(Nasjonal digital læringsarena / ndla.no)

3.1 Bakgrunn for valg av satsingsområder

I Rammeplanen (2017) står det at personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får muligheten til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna. Flere studier viser at det er stor forskjell på hvor mye barna leker og at lekemiljøet betyr mye for barnas lek. Se også pkt 4.2 om lek.

Et satsingsområde dette barnehageåret er å fortsette arbeidet med å forbedre avdelingenes lekemiljø, slik at det fysiske miljøet er med på å inspirere og berike alle barnas lek i større grad. I tillegg er det et mål for barnehagen å styrke lekens sentrale plass i hverdagen.

Et annet påbegynt satsingsområde er barnehagens fellesskap på tvers. Etter lang tid med avstand mellom avdelingene (under pandemien), er det et behov for å gjøre noe aktivt for å knytte avdelingene tettere sammen, til en opplevelse av fellesskap i en felles enhetlig barnehage. Spesielt gjelder det på tvers av små og store. Overgang fra liten til stor avdeling vil også påvirkes positivt av dette.

3.2 Satsingsområdene

LEK OG LEKEMILJØ

Mål: Alle avdelinger innbyr og inspirerer til forskjellige typer lek og aktiviteter. Leken har en tydelig sentral plass i barnehagehverdagen på alle avdelinger.

Aktuelle tiltak:

- Observere barnas lek
- Bruke avdelingsmøter, personalmøter og plandager til å analysere, reflektere og planlegge.
- Påfyll av kunnskap om barns egenstyrte, indremotiverte lek
- Hente inspirasjon utenfra og inspirere hverandre.
- Tilstrekkelig mengde udefinert materiale tilgjengelig på avdeling

FELLESSKAP PÅ TVERS

Mål: Barn, foreldre og ansatte opplever barnehagen som en, felles enhet.

Aktuelle tiltak:

- Månedlig fellessamling, med innhold som er kjent på alle avdelinger
- Utrede mulighet for felles frokost, felles tidlig- og senvakt
- «Åpne dager» mellom avdelinger
- Spontane besøk på tvers

3.3 Kompetanseutvikling

- Lek og lekemiljø, påfyll av kunnskap om barns egenstyrte, indremotiverte lek
 - ✓ Aktuelle artikler, kurs, kunnskapsdeling osv.
- Tegn til tale
 - ✓ Alle ansatte skal lære seg tegn som brukes i hverdagen på en av avdelingene
- VOKSENROLLEN
 - Barnehagen blir så god som de voksne er.*
 - ✓ *Autonomi i barnehagehverdagen*
 - ✓ *Tilbakemeldingskultur*

Personalet er barnehagens viktigste ressurs. Derfor må barnehagen alltid jobbe med å utvikle den enkelte ansatte og dennes evne til å være til stede med innlevelse: se barna, engasjere seg i barnas lek og aktiviteter, skape trygghet og tillitt, og være en voksen som bryr seg.

Barnehagen vil ha bevisste ansatte som aktivt reflekterer over egne handlinger og holdninger, som har et aktivt forhold til rammeplan og årsplan, og som i sum mestrer å være autonome i arbeidet sitt.

Gjennom året arbeider vi systematisk og forpliktende med voksenrollen; refleksjon alene og sammen - avdelingsvis og på tvers i hele barnehagen. Et mål i dette arbeidet er en profesjonell og trygg tilbakemeldingskultur blant personalet; sammen skal vi gjøre hverandre gode!

Styrer gjennomfører veiledning med alle assistenter og fagarbeidere på tvers av avdelingene ca. 5 ganger i løpet av barnehageåret. Innhold er refleksjon i forhold til styringsdokumenter, autonomi, lek, barnesyn, inkluderende læringsmiljø og relasjonskompetanse. I tillegg gjennomføres systematisk veiledning på avdelingene.

Sone Langhus/Siggerud skal i år ha felles kompetanseheving i følgende temaer:

- Barnesyn
 - ✓ Kurs for assistenter og fagarbeidere i sonen
- Barnesamtaler
 - ✓ Kurs for pedagoger i sonen

4 Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen.

I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. (Rammeplanen 2017, side 19)

4.1 Omsorg

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg

Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger. (Rammeplanen 2017, side 19)

Barnehagens tiltak:

- Voksenrollen er alltid et utviklingsområde for personalet, tema i veiledning osv.
- Hver og en har ansvar for å bygge gode, trygge relasjoner med barna.
- Personalet gir barna omsorg hele dagen gjennom å være sensitive ovenfor barnas behov og uttrykk.
- I barnehagen er omsorg og læring to sider av samme sak. Omsorg og læring går hånd i hånd.
- Avdelingene observerer enkeltbarna systematisk for å sikre at barnas behov for omsorg blir ivaretatt.

4.2 Lek

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre. (Rammeplanen 2017, side 20)

Barnehagens tiltak:

- Det skal være et stort fokus på lek gjennom hele dagen, i aldersgruppene og på avdelingene.
- Alle i personalet skal være aktive i forhold til barnas lek, i form av å delta, observere, støtte, veilede, tilrettelegge, inspirere og anerkjenne.
- Fokus på fysisk lekemiljø, inne og ute – hele året.
- Avdelingene observerer leken systematisk.

4.3 Danning

Barnehagen skal fremme danning

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur. I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer. (Rammeplanen 2017, side 21)

Barnehagens tiltak:

- Huskeliste for personalet:
 - Jeg er rollemodell og møter barna på en måte som formidler respekt, aksept, forståelse og anerkjennelse
 - Jeg er rollemodell og møter barna på en måte som formidler at jeg verdsetter ulikhet og mangfold

- Jeg setter ord på barnas følelser, anerkjenner dem og aksepterer dem
- Jeg gir barna positive tilbakemeldinger og oppmerksomhet
- Jeg veileder barna til å finne løsninger sammen.
- Jeg oppmuntrer barna til å tørre å ta ordet og å støtte hverandre.

4.4 Læring

Barnehagen skal fremme læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. (Rammeplanen 2017, side 22)

Barnehagens tiltak:

- Systematisk observasjon som utgangspunkt for planlegging og tilrettelegging
- Prosjektarbeid for de eldste barna
- Tilstedeværende og lydhøre ansatte
- Jobbe bevisst i forhold til progresjon og fagområdene

4.5 Vennskap og fellesskap

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare og være betydningsfulle for fellesskapet og være i positivt samspill med barn og voksne.

Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. (Rammeplanen 2017, s. 22)

Barnehagens tiltak:

- Personalet skal jobbe for at alle barn har en stor egenverdi inn i et inkluderende fellesskap.

- Personalet støtter barna i å bygge og bevare vennerelasjoner.
- Gjennom systematisk observasjon sikre at alle barn opplever vennskap
- Personalet være bevisste på begrepsbruk, bl.a. ikke bruke begrepet “bestevenn”.
- Støtte barna i å forstå egne og andres følelser, og respektere andres følelser og andres grenser (Se meg – hele meg)

Les mer på kommunens nettside

[Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

4.6 Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.

(Rammeplanen 2017, side 23)

Barnehagens tiltak:

- Gjennom dialog og samspill støttes barna i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening gjennom hele barnehagedagen.
- I smågrupper systematisk arbeid knyttet til bruk av bøker, samtaler, språkverktøy (visuelle konkreter) og planlagte språkaktiviteter.
- Systematisk observasjon for å ivareta progresjon i arbeidet med utgangspunkt i det enkelte barn og barnegruppas forutsetninger.
- Arbeid med voksenrollen: de ansatte har en viktig rolle i alle situasjoner i løpet av barnehagedagen, som gode rollemodeller med kunnskap og bevissthet i forhold til språkstimulering

Se også pkt. 6.3 Kvalitetskjennetegn.

4.7 Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.

Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidra slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktivitet. (Rammeplanen 2017, side 47)

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Barnehagens tiltak:

- Som en viktig del av arbeidet med planlegging / vurdering og dokumentasjon, skal personalet synliggjøre fagområdene i hverdagen.
- Progresjon ivaretas blant annet gjennom aldersrene grupper, der de enkelte fagområdene blir vektlagt ulikt.

4.8 Barnehagens faste tema

De kommunale barnehagene har tre felles temaer, i tillegg til egne mål og satsingsområder.

Inkluderende fellesskap

Inkluderende fellesskap er et overordnet satsningsområde i barnehagene. Ifølge barnehageloven har barnehagen plikt til å arbeide for et leke- og læringsmiljø, der alle barn er inkludert i gruppefellesskapet. Ansatte har plikt til å følge med på hva som skjer i miljøet og skal aktivt gripe inn hvis de ser at barn opplever krenkelser fra andre barn eller andre ansatte.

- [Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser.

Dette er et ledd i arbeidet med innsatsområdet «Se meg - hele meg» og overordnet plan «Vold i nære relasjoner». Barn skal få kunnskap om tema kropp, seksualitet og grenser som gjør at de både tør og

har et språk til å fortelle om vold og seksuelle overgrep så tidlig som mulig. Personalet skal være trygge omsorgspersoner og aktivt til stede for å fange opp barns signaler og uttrykk. Dette arbeidet skal sees i sammenheng med progresjonsplan for barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep.

Arbeidet er delt opp i fire underpunkter:

- Forebygge
- Avdekke
- Håndtere
- Ivareta

Trafikksikker barnehage

I samarbeid med Trygg trafikk og trygge lokalsamfunn har Nordre Follo som mål å bli en trafikksikker kommune. Barnehagene bidrar i dette arbeidet og samarbeider tett med foreldrene.

- [Trygg trafikk](#)

5 Barns medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for - og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 27)

Se også pkt. 6.3 Kvalitetskjennetegn.

Barnehagens tiltak:

- Personalet skal aktivt lytte og vise engasjement på barnas initiativ til medbestemmelse.
- Personalet skal være støttende i å gi barna opplevelse av å bli gitt ansvar og oppgaver som er i samsvar med deres alder og modenhet.
- Tema for refleksjon i personalet.

6 Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert. Arbeidsmåtene kan bidra til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir mulighet for å tilføre nye erfaringer og opplevelser i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 43)

For barnehagens egne arbeidsmåter, se kap. 8.

6.1 Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- Progresjon ivaretas og tydeliggjøres i aldershomogene grupper, mest for førskolebarna. Mens de er i sin gruppe 4 dager i uka, er 3- og 4-åringene i grupper to dager i uka.
- Avdelingene for de aller yngste samarbeider om egen gruppe på tvers for 2-åringene.
- Observasjon av enkeltbarn i forhold til sansing, motorikk, utforsking, språk og kommunikasjon, lek, sosiale strategier, kreativitet, samt emosjonell og kognitiv utvikling.

6.2 Digital praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal

personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- Personalet bruker iPad og PC sammen med barna.
- Personalet bruker digitalt utstyr i kombinasjon med andre tilnæringer for å undres, utforske og lære.

6.3 Kvalitetskjenne tegn

Kvalitetskjenne tegn er et refleksjonsverktøy som skal sikre at personalet jobber i tråd med rammeplan for barnehagen. Den enkelte barnehage bruker kjenne tegn som er tilpasset sine satsingsområder. Nordre Follo kommune har laget kvalitetskjenne tegn innenfor områdene nedenfor.

- [Barnehagens allmennpedagogiske arbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med språkmiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med lekemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med ledelse av barnegruppa](#)
- [Barnehagens arbeid med foreldresamarbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med demokrati og medvirkning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygg og inkluderende tilvenning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygt og godt barnehagemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep](#)

Kvalitetskjenne tegnene og retningslinjer for hvordan ansatte skal benytte dem ligger i kommunens interne kvalitetssystem.

7 Overganger

Plan for overgang barnehage – skole – SFO

Målet med planen er å skape trygghet for barnet gjennom tydelige og forutsigbare overganger gjennom hele livet. Planen skal gi en retning for virksomhetenes arbeid med overganger. Trygghet for

barnet, en god tilknytning og nære relasjoner er viktig for barns læring og utvikling. Denne planen beskriver det viktigste i overgangen mellom ulike faser i barnas liv.

[Plan for overgang barnehage - skole - SFO](#)

7.1 Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Nye foresatte får tilbud om besøksdager i forkant av oppstart, slik at barn og foreldre kan bli litt kjent med barnehagen og personalet før barnehagestart.
- Hvert nye barn får en tilknytningsperson de første dagene, som gir tett oppfølging og veiledning for barn og foreldre.
- Tilvenningen tilpasses så langt det lar seg gjøre det enkelte barn og deres foresatte.

7.2 Overganger internt i barnehagen

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Tilvenningsdager i mai og juni, hvor barna besøker sin nye avdeling. Det skal legges til rette for at barna da er sammen med de "nye" ansatte i tillegg til de kjente.
- De ansatte skal de siste ukene før sommerferien være aktive ute når det gjelder å oppsøke sine nye barn fra august.
- Det legges også opp til en ettermiddag på forsommeren hvor alle barn er på sin nye avdeling sammen med minst en ansatt som er på avdelingen neste år. Barna blir hentet på ny avdeling denne dagen.
- De pedagogiske lederne gjennomfører overgangssamtaler for å videreformidle informasjon om barnet til neste avdeling.

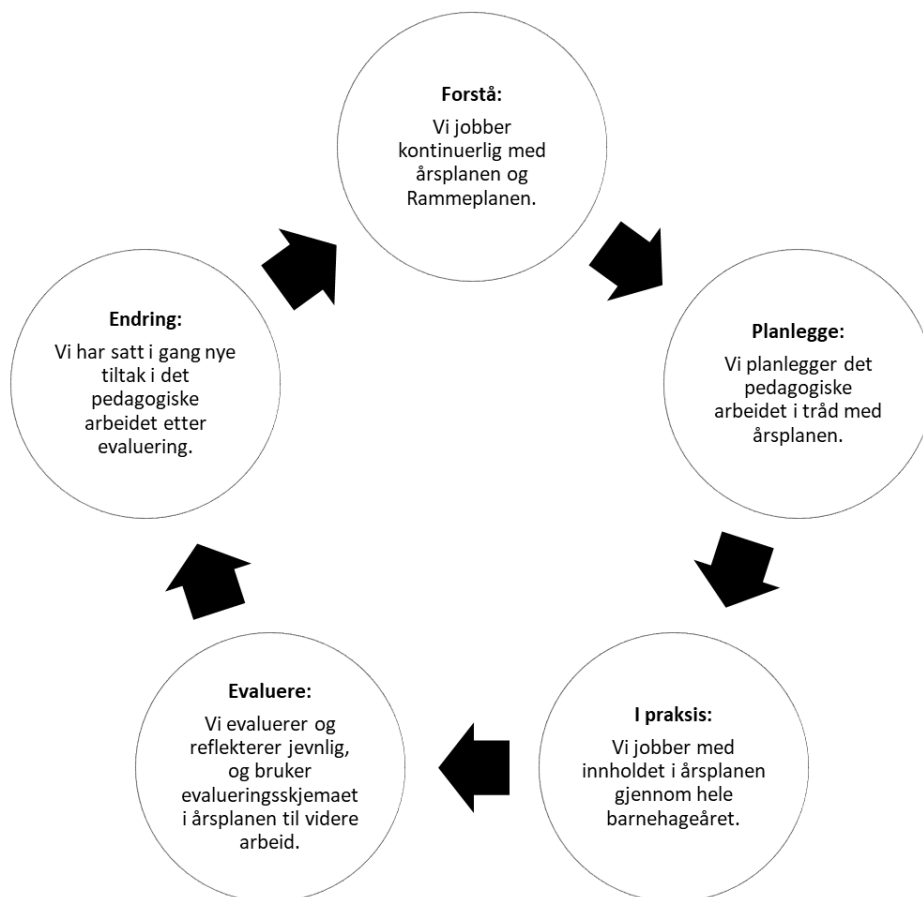
7.3 Overganger mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- I førskolegruppa jobbes det blant annet med spill, rim, regler og ulike skrivemotoriske oppgaver. Overgangsobjekter for skolestartere benyttes også. Målet det siste året i barnehagen er selvstendighet og klar for skolen.
- Førskolegruppa deltar på "vennskapsgrupper" sammen med andre barnehager i vårt nærmiljø.
- Det gjennomføres eget foreldremøte for skolestarterne på høsten og på våren.
- På våren gjennomføres individuelle samtaler med barna før foreldresamtalene.

8 Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Planlegge

Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. Den skal også baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre. (Rammeplanen 2017, side 37)

Barnehagens tiltak:

- Pedagogisk leder for den enkelte avdeling / den enkelte barnegruppe har ansvar for at det utarbeides periodeplaner for kortere og lengre tidsrom.
- Planleggingen er basert på observasjon, kartlegging og refleksjon (se under vurdering)

Vurdere

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 38)

Barnehagens tiltak:

- Observasjon brukes som metode.
- Barnesamtaler benyttes sporadisk.
- Barnehagens plan for vurdering dekker alle områder i årsplanen.
- Veiledningsmøter, avdelingsmøter og personalmøter brukes til felles refleksjon over det pedagogiske arbeidet.

Dokumentere

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 39)

Barnehagens tiltak:

- Hver avdeling har en dokumentasjonsvegg inne på avdelingen
- Pedagogene dokumenterer gjennom jevnlig tilbakeblikk.
- Prosjektavslutning: Personalet dokumenterer hvordan barna jobber med ulike temaer fra idéunngangelsen til avslutningen av et prosjekt. De eldste barna er aktivt med i dette.

9. Aktiviteter / Årshjul

Måned	Aktiviteter	Ferie og fridager
August	Hygieneuker uke 36 og 37	Plandager 15. og 16.8.
September	Foreldremøter uke 38 Sikkerhetsuker brannvern uke 38 og 39 Fellessamling fredag 27.9. (Hilde)	
Oktober	Forut uke 42-43 FN-dagen torsdag 24.10. Fellessamling fredag 25.10. (Hestenga/gul gruppe)	
November	Fellessamling fredag 29.11. (Møllerenga)	Plandag 15.11.
Desember	Teaterforestilling 4.12. Luciafeiring fredag 13.12. Nissefest onsdag 18.12. (Fellessamling ved Tusseheim)	
Januar	Fellessamling fredag 31.1. (Tonehaugen)	Plandag 2.1.
Februar	Samefolkets dag torsdag 6.2. Fellessamling fredag 28.2. (Hestenga)	
Mars	Barnehagedagen 11.3. Rockesokk fredag 21.3. Vårfest fredag 28.3. (Fellessamling ved Møllerenga) Id al-Fitr 31.3.	
April	Påskefrokost uke 15 på Tonehaugen og Tusseheim Fellessamling fredag 11.4. (Tusseheim) Vårsamling ute med foreldre på Hestenga og Møllerenga Overgangssamtaler mellom avdelinger	Onsdag 16.4. Plandag 22.4.
Mai	Vårdugnad foreldre Rusken-aksjon for barna uke 19 og 20 17.mai-markering i barnehagen fredag 16.5. Fellessamling fredag 16.5. (Tonehaugen) Overgangssamtaler mellom avdelinger	
Juni	Sikkerhetsuke trafikk uke 22 Sommeravslutning for barn, foreldre og ansatte	
Juli		Uke 28 og 29

9.1 Hygieneuker

Barnehagen arbeider daglig med å lære barn om god håndhygiene i forkant og etterkant av måltider, etter lek ute og etter toalettbesøk. Hver høst har vi en til to uker med spesielt fokus på hygiene, for å etablere gode rutiner for hele barnehageåret.

Avdelingene bruker boka "Lise og Bakterielars" som et utgangspunkt. Videre er det fokus på håndhygiene, samt vask av leker, stoler og utkleddingsklær.

De eldste barna går mer i dybden ved å se på ulike nettsider om bakterier osv.

9.2 Sikkerhetsuke - brannvern

En uke hver høst har vi ekstra fokus på brannvern og sikkerhet sammen med barna. Målet med brannvernukene er at både barn og personalet vet hva de skal foreta seg dersom de hører brannalarmen.

De pedagogiske aktivitetene vi arbeider med er tilpasset barnas alder. Vi formidler brannsikkerhet med utgangspunkt i maskoten Bjørnis. Aktivitetene handler om å vise bilder av eksempelvis en røykvarsler for å igangsette undring og refleksjon blant barna. Hva er det? Hva gjør vi når den ringer? Hvordan høres den ut? Har vi sånne hjemme? Vi benytter oss av ulike motiver som barna fargelegger og samtaler rundt, og forteller historier knyttet til hver tegning. Vi øver oss på telefonnummeret til brannvesenet, leser historier om å ringe dit osv.

9.3 FORUT

I dagene før FN-dagen jobber barnehagen med FORUT barneaksjon. Her blir vi kjent med et barn fra et annet sted i verden. Vi får høre om stedet og landet barnet bor i, hvordan det er å vokse opp der, hva de leker med, skole, matvaner osv.

Prosjektet avsluttes med kafe på fellesrommet, som førskolebarna har ansvar for.

Hver avdeling har sin egen utstilling, eller annet salg av produkter barna har laget gjennom Forut-ukene. Inntektene fra denne dagen går til FORUT barneaksjon, og det prosjektet de inneværende år jobber med.

<https://forut.no/barneaksjonen/>

9.4 Samefolkets dag (6. februar.)

«Gjennom arbeid med nærmiljø og samfunn skal barnehagen bidra til at barna blir kjent med at samene er Norges urfolk, og får kjennskap til samisk kultur». (Rammeplan 2017, side 56). I barnehagen markerer vi Samenes nasjonaldag med bl.a. formingsaktiviteter med fargene i det samiske flagget, samisk musikk og sanger, samisk mat (Bidos), konkrete bilder og klær, film og språk.

9.5 Rockesokk (21.mars)

På den internasjonale dagen for Downs syndrom oppfordres alle til å gå med to ulike sokker for å vise at vi setter pris på mangfold.

9.6 Sikkerhetsuke trafikk

I jobben med trafiksikkerhet i barnehagen har vi ulike verktøy til hjelp. Et av dem er Barnas Trafikklubb (Trygg Trafikk), en digital ressurs. Lyset er helten i Barnas Trafikklubb. Han dukker opp i ulike trafiksituasjoner og viser hva som er trygt og smart å gjøre. Gjennom året er vi innom ulike temaer som har med trafiksikkerhet å gjøre; veien til og fra barnehagen, turer i nærmiljøet og turer med tog/buss, beltebruk i bil, fotgjenger eller syklist i trafikken, skilt og regler. På våren har vi en trafiksikkerhetsuke.

9.7 Religioner og livssyn som er representert på avdelingen / Høytidsmarkering i barnehagen

Alle barn skal oppleve å bli sett og anerkjent for den de er. På sin avdeling skal det enkelte barn oppleve en markering av sin egen høytid. Barnehagen synliggjør på den måten mangfoldet i verdier, religion og livssyn. I tillegg til markering av kristne høytider kan det f.eks være høytider som Eid al-fitr(id) eller kinesisk nyttår.

Når høytidene skal markeres presenteres barna for relevant fagstoff, gjerne i kombinasjon med relevante fortellinger, bilder, musikkseksempler og/eller konkrete. I tillegg kan en legge opp til aktiviteter som for eksempel formingsaktiviteter, leker, matlaging og annet som naturlig hører med i forbindelse med den aktuelle høytiden.

10. Plan for vurdering

Dette punktet omfatter både tiltakene for å nå målene i rammeplanen og barnehagens egne satsingsområder.

Område	HØST 2024	Ansvar
Overganger	Oktober	Pedagogisk leder
Hygieneuker	Oktober	Pedagogisk leder
Sikkerhetsuker Brannvern	Oktober	Pedagogisk leder
Forut og FN-dag	November	Pedagogisk leder
Fagområdene	Desember	Pedagogisk leder
Progresjon (6.1)	Desember	Pedagogisk leder
Digital praksis (6.2)	Desember	Pedagogisk leder
Satsingsområder	Desember	Styrer
Barnehagens faste tema (4.8)	Desember	Styrer

Område	VÅR 2024	Ansvar
Barnehagens formål og innhold 4.1-4.6	Mai	Styrer / Pedagogisk leder
Progresjon (6.1)	Mai	Pedagogisk leder
Barns medvirkning	Mai	Pedagogisk leder
Arbeid med avdelinger og grupper	Juni	Pedagogisk leder / barnehagelærer
Sikkerhetsuke trafikk	Juni	Pedagogisk leder Trafikk-kontakt
Satsingsområder	Juni	Styrer
Kompetanseutvikling	Juni	Styrer
Kvalitetskjennetegn	Juni	Styrer / pedagogisk leder
Årshjul	Juni	Styrer
Årsplanen ellers / planlegge neste årsplan	Juni	Styrer

11. Kilder og referanser